

ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ

Κείμενο 1: Ο ποιητής Οβίδιος είναι εξόριστος στην Ποντική γη. Γράφει συχνά γράμματα στη Ρώμη. Τα γράμματα του είναι γεμάτα παράπονα. Αποζητά τη Ρώμη και κλαίει την κακή του τύχη. Διηγείται για τους βάρβαρους κατοίκους και την παγωμένη γη. Οι έγνοιες και οι δυστυχίες βασανίζουν τον ποιητή. Πολεμάει ενάντια στην αδικία με τις επιστολές του. Η Μούσα είναι η μοναδική φίλη του ποιητή.

Κείμενο 2: Ο Αινείας είναι γιος του Αγχίση. Πατρίδα του Αινεία είναι η Τροία. Οι Έλληνες πολιορκούν την Τροία και με δόλο την κυριεύουν. Ο Αινείας πλέει προς την Ιταλία με τον Αγχίση, με το γιο του και τους συντρόφους του. Οι άνεμοι όμως αναταράζουν το πέλαγος και φέρνουν τον Αινεία στην Αφρική. Εκεί η βασίλισσα Διδώ θεμελιώνει μια καινούρια πατρίδα. Ο Αινείας διηγείται στη βασίλισσα από την αρχή τους δόλους των Ελλήνων. Η βασίλισσα ερωτεύεται τον Αινεία και ο Αινείας τη βασίλισσα. Τελικά ο Αινείας πλέει στην Ιταλία και η βασίλισσα ξεψυχά.

Κείμενο 3: Ο Κηφέας και η Κασσιόπη έχουν μια κόρη, την Ανδρομέδα. Η Κασσιόπη, περήφανη για την ομορφιά της, συγκρίνει τον εαυτό της με τις Νηρηίδες. Ο Ποσειδώνας θυμωμένος στέλνει στην ακτή της Αιθιοπίας ένα θαλασσινό κήτος, που αφανίζει τους κατοίκους. Το μαντείο απαντά στους κατοίκους: « Στο θεό αρέσει βασιλικό σφάγιο». Τότε ο Κηφέας δένει την Ανδρομέδα πάνω σ' ένα βράχο. Το κήτος κατευθύνεται προς την Ανδρομέδα. Ξαφνικά καταφτάνει πετώντας ο Περσέας με τα φτερωτά του σανδάλια του· βλέπει την κόρη και θαμπώνεται από την ομορφιά της. Ο Περσέας σκοτώνει το κήτος με το δόρυ και απελευθερώνει την Ανδρομέδα. Ο Κηφέας, η Κασσιόπη και οι κάτοικοι της Αιθιοπίας χαίρονται πάρα πολύ.

Κείμενο 4: Τους αρχαίους Ρωμαίους διέκρινε (ή Στους αρχαίους Ρωμαίους υπήρχε) πάρα πολύ μεγάλη ομόνοια κι ελάχιστη πλεονεξία. Οι Ρωμαίοι ήταν γενναιόδωροι στη λατρεία των θεών αλλά και οικονόμοι στην ιδιωτική τους ζωή. Παράβγαιναν μεταξύ τους στη δικαιοσύνη και φρόντιζαν την πατρίδα τους. Στον πόλεμο απομάκρυναν τους κινδύνους με το θάρρος τους κι αποκτούσαν συμμάχους με τις ευεργεσίες τους. Εκλεγμένοι άντρες φρόντιζαν για το κράτος· οι άντρες αυτοί είχαν το σώμα αδύναμο από τα χρόνια αλλά το πνεύμα δυνατό από τη σοφία τους.

Κείμενο 5: Ο Σίλιος Ιταλικός, ο επικός ποιητής, ήταν άντρας δοξασμένος. Τα δεκαεφτά βιβλία του για το δεύτερο Καρχηδονιακό πόλεμο είναι όμορφα. Τα τελευταία χρόνια της ζωής του παρέμενε στην Καμπανία. Στα μέρη εκείνα είχε στην κατοχή του πολλά αγροκτήματα. Ο Σίλιος είχε ευαίσθητη ψυχή. Επιδίωκε (να φτάσει) τη δόξα του Βιργιλίου και περιέβαλλε το πνεύμα του με αγάπη. Τον τιμούσε όπως ο μαθητής το δάσκαλο. Το μνημείο του, που βρισκόταν στη Νεάπολη, το θεωρούσε (κάτι) σα ναό.

Κείμενο 6: Στην πολιτεία που τη στεριώνουν οι νόμοι, οι καλοί πολίτες τηρούν τους νόμους πρόθυμα: γιατί ο νόμος είναι το θεμέλιο της ελευθερίας, η πηγή της δικαιοσύνης. Ο νους, η ψυχή, η σκέψη και η κρίση της πολιτείας βρίσκονται στους νόμους. Όπως τα σώματα μας δεν υπάρχουν (δε στέκονται) χωρίς το μυαλό, έτσι και η πολιτεία δε στέκεται χωρίς το νόμο. Οι άρχοντες είναι θεράποντες των νόμων, οι δικαστές είναι ερμηνευτές των νόμων και, τέλος, όλοι εμείς είμαστε υπηρέτες των νόμων· γιατί έτσι μπορούμε να είμαστε ελεύθεροι.

Κείμενο 7: Λόγω της έλλειψης σιταριού ο Καίσαρας εγκαθιστά τις λεγεώνες του σε πολλά χειμερινά στρατόπεδα. Διατάζει τέσσερις από αυτές να ξεχειμωνιάσουν στη χώρα των Νερβίων και (άλλες) τρεις διατάζει να παραμείνει στη χώρα των Βέλγων. Δίνει εντολή σε όλους τους διοικητές των

λεγεώνων να μεταφέρουν στάρι στα στρατόπεδά τους. Συμβουλεύει τους στρατιώτες του με τα παραπάνω λόγια: «Πληροφορούμε ότι οι εχθροί πλησιάζουν· οι ανιχνευτές μας αναγγέλλουν ότι οι εχθροί βρίσκονται κοντά. Πρέπει να φυλάγεστε από την ορμή των εχθρών· γιατί συνηθίζουν να εξορμούν από τους λόφους και μπορούν να κατασφάξουν τους στρατιώτες μας».

Κείμενο 8: Ο Γάιος Πλίνιος στέλνει τις ευχές του στο φίλο του Κορνήλιο Τάκιτο. Θα γελάσεις. Έπιασα τρία φοβερά αγριογούρουνα. «Ο ίδιος;» θα ρωτήσεις. Εγώ ο ίδιος. Καθόμουν δίπλα στα δίχτυα· πλάι μου δεν είχα τη λόγχη, αλλά τη γραφίδα και τις πλάκες· σκεφτόμουν κάτι και κρατούσα σημειώσεις· παρόλο που είχα τα δίχτυα άδεια, είχα όμως τις πλάκες μου γεμάτες. Τα δάση κι η ερημιά (ή η μοναξιά) είναι δυνατά ερεθίσματα της σκέψης. Όταν πας στο κυνήγι, θα μπορέσεις κι εσύ να φέρεις εκεί τις πλάκες: (τότε) δε θα δεις την Άρτεμη να πλανιέται στα βουνά αλλά την Αθηνά. Γεια σου!

Κείμενο 9: Ο Ταρκύνιος, ο υπερήφανος, ο έβδομος και τελευταίος από τους βασιλιάδες, χάνει την εξουσία του με τούτο τον τρόπο. Ο γιος του Σέξτος Ταρκύνιος προσβάλλει την τιμή της Λουκρητίας, της γυναίκας του Κολλατίνου. Ο άντρας της και ο πατέρας της και ο Ιούνιος Βρούτος τη βρίσκουν περίλυπη. Η γυναίκα τους αποκαλύπτει με δάκρυα την προσβολή και αυτοκτονεί μ' ένα μαχαίρι. Ο Βρούτος βγάζει το μαχαίρι από την πληγή με μεγάλο πόνο (με βαθιά οδύνη) κι ετοιμάζεται να τιμωρήσει την εγκληματική πράξη. Ξεσηκώνει το λαό κι αφαιρεί την εξουσία από τον Ταρκύνιο. Λεύτερος πια ο ρωμαϊκός λαός αποφασίζει να εκλέξει δύο υπάτους, τον Ιούνιο Βρούτο και τον Ταρκύνιο Κολλατίνο.

Κείμενο 10: Ο Αινείας θα κάνει φοβερό πόλεμο στην Ιταλία. Θα συντρίψει άγριους λαούς, θα τους επιβάλλει θεσμούς και θα χτίσει τείχη. Εσύ θα

αποθεώσεις τον Αινεία. Αργότερα ο Ίουλος, ο γιος του Αινεία, θα μεταφέρει το βασίλειο από το Λαβίνιο και θα οχυρώσει την Άλβα Λόγγα. Μετά από τριακόσια χρόνια η Ιλία να γεννήσει δύο γιους, το Ρωμύλο και το Ρώμο, που θα του θρέψει μια λύκαινα. Ο Ρωμύλος θα χτίσει τα τείχη τα τείχη του Άρη και θα δώσει στους Ρωμαίους το όνομά του. Η εξουσία των Ρωμαίων δε θα 'χει τέλος. Ο Καίσαρας Αύγουστος, απόγονος του Ιούλου, θα κλείσει τις πόρτες του Πολέμου και θα ξαναφέρει τη βασιλεία του Κρόνου. Κι αυτόν, όπως τον Αινεία, θα τον (υπο)δεχτείς στον ουρανό.

Κείμενο 11: Ο Αννίβας, ο Καρχηδόnius στρατηγός, σε ηλικία 26 χρόνων νίκησε στον πόλεμο (πολέμησε και νίκησε) όλα τα έθνη της Ισπανίας και κυρίευσε με τη βία το Σάγουντο. Έπειτα πέρασε με ελέφαντες πάνω από τις Άλπεις, που χωρίζουν την Ιταλία από τη Γαλατία. Μόλις βρέθηκε στη Ιταλία, κατατρόπωσε κι εξολόθρευσε τις ρωμαϊκές στρατιές στον ποταμό Τίκινο, στον ποταμό Τρεβία, στη λίμνη Τρασιμένη και στις Κάννες. Ο Αννίβας ξέφυγε από την ενέδρα του Φάβιου Μαξίμου στην περιοχή του Φαλερνού. Αφού συμπλήρωσε 14 χρόνια στην Ιταλία, οι Καρχηδόnioi τον ανακάλεσαν στην Αφρική. Εκεί ο Αννίβας μάταια επιδίωξε να τελειώσει τον πόλεμο με συνθήκη. Τελικά, αγωνίστηκε με τον Πόπλιο Σκιπίωνα στη Ζάμα, αλλά τη νίκη την κέρδισαν οι Ρωμαίοι.

Κείμενο 12: Στο Λεύκιο Αιμίλιο Παύλο, που είχε εκλεγεί ύπατος για δεύτερη φορά, έλαχε να κάνει πόλεμο με το βασιλιά Περσέα. Μόλις γύρισε σπίτι του το βραδάκι, η κορούλα του Τέρτια, που τότε ήταν πολύ μικρούλα, έτρεξε στην αγκαλιά του. Ο πατέρας της τη φίλησε αλλά παρατήρησε ότι ήταν λιγάκι στενοχωρημένη. « Τι τρέχει, Τέρτια μου; » ρώτησε. « Γιατί είσαι θλιμμένη; Τι σου συνέβη; » « Μπαμπά μου, πέθανε ο Πέρσης » απάντησε εκείνη. Είχε πράγματι πεθάνει ένα σκυλάκι με αυτό το όνομα, που η κοπέλα το αγαπούσε πολύ. Τότε ο πατέρας της τής είπε: « Δέχομαι τον οϊωνό (ή το δέχομαι ως

οιωνό)». Έτσι από ένα τυχαίο λόγο προγεύτηκε (ή στην ψυχή του) την ελπίδα ενός περιλάμπρου θριάμβου.

Κείμενο 13: Ο Σουλπίκιος Γάλλος ήταν ύπατος του Λεύκιου Αιμίλιου Παύλου που πολεμούσε εναντίον του βασιλιά Περσέα. Μια ξάστερη νύχτα έγινε ξαφνικά έκλειψη της σελήνης· τρόμος έπιασε τις ψυχές των στρατιωτών από(αυτό) το ξαφνικό φοβερό θέαμα και ο στρατός έχασε το ηθικό του. Τότε ο Σουλπίκιος Γάλλος πραγματεύτηκε (σε ομιλία του) τη φύση του ουρανού και τη στάση και τις κινήσεις των άστρων και της σελήνης και με αυτό τον τρόπο έστειλε το στρατό με αναπτερωμένο το ηθικό στη μάχη. Έτσι τα « ελευθέρια μαθήματα» του Γάλλου άνοιξαν το δρόμο για τη λαμπρή εκείνη νίκη του Αιμίλιου Παύλου. Επειδή αυτός κατανίκησε το φόβο του ρωμαϊκού στρατού, ο στρατηγός μπόρεσε να νικήσει τους εχθρούς.

Κείμενο 14: Μετά τη ναυμαχία του Ακτίου ο Κάσιος από την Πάρμα, που είχε υπηρετήσει στο στρατό του Μάρκου Αντώνιου, κατέφυγε στην Αθήνα. Εκεί, πριν καλά-καλά παραδώσει την ταραγμένη του ψυχή στον ύπνο, του εμφανίστηκε ξαφνικά μια τρομερή μορφή. Νόμιζε πως ερχόταν προς το μέρος του ένας άνθρωπος με πελώριο ανάστημα και βρώμικη όψη, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον είδε ο Κάσιος, τον έπιασε φόβος και θέλησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε πως ήταν ο Πλούτωνας (ο Χάροντας). Τότε τρόμος συντάραξε τον Κάσιο και τον ξύπνησε (σήκωσε από τον ύπνο του). Ο Κάσιος φώναξε τους δούλους του και τους ρώτησε γι' αυτόν τον άνθρωπο. Εκείνοι (όμως)δεν είχαν δει κανένα. Ο Κάσιος ξανακοιμήθηκε (παραδόθηκε ξανά στον ύπνο)κι ονειρεύτηκε την ίδια μορφή. Λίγες μέρες αργότερα τα ίδια τα πράγματα επιβεβαίωσαν την αξιοπιστία του ονείρου: Ο Οκταβιανός του επέβαλε την ποινή του θανάτου.

Κείμενο 15: Όλη η ζωή των Γερμανών περιορίζεται στο κυνήγι και στις στρατιωτικές ασχολίες (στη σπουδή των στρατιωτικών πραγμάτων). Οι

Γερμανοί δεν ασχολούνται με τη γεωργία, αλλά τρέφονται με γάλα, τυρί και κρέας. Αν και ζουν σε περιοχές φοβερά παγωμένες, φορούν μόνο δέρματα και πλένονται στα ποτάμια. Όταν η χώρα τους κάνει πόλεμο, εκλέγουν άρχοντες με εξουσία ζωής και θανάτου. Στις ιππομαχίες συχνά πηδάνε από τα άλογά τους και μάχονται πεζοί· η χρήση της σέλας θεωρείται ντροπή και μαλθακότητα. Δεν επιτρέπουν στους εμπόρους να φέρνουν κρασί στη χώρα του, γιατί εξαιτίας του, όπως πιστεύουν, οι άντρες γίνονται μαλθακοί κι εκθηλύνονται.

Κείμενο 16: Αφού οι στρατιώτες μας έριξαν τα ακόντια στους εχθρούς, μάχονταν με τα ξίφη. Ξαφνικά πίσω τους διακρίνεται το ιππικό μας· οι κοόρτεις πλησιάζουν· οι εχθροί στρέφουν τα νώτα τους και φεύγουν (τρέπονται σε άτακτη φυγή)· τους επιτίθενται οι ιππείς. Γίνεται μεγάλη σφαγή. Ο Σεδούλιος, ο στρατηγός και ηγεμόνας των Λεμοβίκων, σκοτώνεται· ο στρατηγός των Αβέρνων πιάνεται ζωντανός πάνω στη φυγή· στον Καίσαρα παραδίδονται 74 στρατιωτικά λάβαρα· μεγάλος αριθμός εχθρών αιχμαλωτίζεται και εκτελείται· οι υπόλοιποι μετά τη φυγή σκορπίζονται στις επικράτειές τους. Την επόμενη (οι Γαλάτες) στέλνουν πρεσβευτές στον Καίσαρα. Ο Καίσαρας τους διατάζει να παραδώσουν τα όπλα και να φέρουν μπροστά του τους αρχηγούς τους. Ο ίδιος παίρνει θέση μπροστά στο στρατόπεδο· (οι Γαλάτες) οδηγούν τους αρχηγούς τους στο σημείο αυτό. Παραδίδουν το Βερκιγγετόριγα και καταθέτουν τα όπλα τους.

Κείμενο 17: Μεγάλος φόβος έπιασε το στράτευμα από τις διαδόσεις των Γαλατών και των εμπόρων, που διαλαλούσαν ότι οι Γερμανοί είχαν φοβερή σωματική διάπλαση και απίστευτη ανδρεία. Άλλοι (από τους Ρωμαίους) ήθελαν να φύγουν προβάλλοντας ο καθένας και μια δικαιολογία. Μερικοί έμεναν σπρωγμένοι από ντροπή. Αυτοί δεν μπορούσαν ούτε να προσποιηθούν ούτε να κρατήσουν τα δάκρυά τους: κρυμμένοι στις σκηνές

τους είτε παραπονιόντουσαν για τη μοίρα τους είτε θρηνηολογούσαν για τον κοινό κίνδυνο μαζί με τους φίλους τους. Από τις διαδόσεις τους και το φόβο τους ταραζόνταν σιγά-σιγά ακόμη και αυτοί που θεωρούνταν έμπειροι στα στρατιωτικά ζητήματα.

Κείμενο 18: Λένε πως ο Ηρακλής μετέφερε από την Ισπανία τα βόδια του Γηρυόνη στο σημείο όπου αργότερα ο Ρωμύλος έχτισε τη Ρώμη. Υπάρχει η παράδοση (λέγεται ότι) πως ο Ηρακλής ξεκούρασε τα βόδια κοντά στον ποταμό Τίβερη και πως ο ίδιος κοιμήθηκε εκεί αποκαμωμένος από το δρόμο. Τότε ο βοσκός Κάκος, έχοντας πεποίθηση στις δυνάμεις του, έσυρε από την ουρά σε μια σπηλιά μερικά βόδια στραμμένα ανάποδα. Μόλις ο Ηρακλής ξύπνησε και είδε το κοπάδι του και κατάλαβε πως (του) έλειπε ένα μέρος, κατευθύνθηκε στη σπηλιά που ήταν πολύ κοντά του· όταν όμως είδε πως οι πατημασιές των βοδιών ήσαν στραμμένες προς τα έξω, βρέθηκε σε αμηχανία κι άρχισε να απομακρύνει το κοπάδι του από εκείνον τον εχθρικό (αφιλόξενο) τόπο. Αλλά το μουγκρητό των βοδιών που ακούστηκε από τη σπηλιά έκανε τον Ηρακλή να γυρίσει προς τα πίσω. Τότε ο Κάκος προσπάθησε να τον εμποδίσει με τη βία, αλλά ο Ηρακλής τον σκότωσε με το ρόπαλό του.

Κείμενο 19: Όταν ήταν ύπατοι ο Μάρκος Τύλλιος Κικέρωνας και ο Γάιος Αντώνιος, ο Λεύκιος Σέργιος Κατιλίνας, ένας άντρας από πολύ αριστοκρατική γενιά αλλά με χαρακτήρα πολύ διεστραμμένο, συνωμότησε εναντίον του κράτους. Τον ακολούθησαν μερικοί επιφανείς αλλά αχρείοι άντρες. Ο Κικέρωνας έδιωξε τον Κατιλίνα από τη Ρώμη. Οι σύντροφοί του πιάστηκαν και στραγγαλίστηκαν στη φυλακή. Ο ίδιος ο Κατιλίνας με το στρατό του νικήθηκε στη μάχη από τον Αντώνιο, τον άλλο ύπατο, και σκοτώθηκε. Ο Γάιος Σαλλούστιος αναφέρει πως στην ίδια την τόσο φονική μάχη σκοτώθηκαν ακόμη πολλοί Ρωμαίοι στρατιώτες και πολλοί (άλλοι) τραυματίστηκαν βαριά.

Κείμενο 20: Σε ηλικία πενήντα χρονών ο Κλαύδιος έγινε αυτοκράτορας χάρη σε ένα παράδοξο και τυχαίο γεγονός. Όταν οι δολοφόνοι του Καλιγούλα τον έδιωξαν (από το παλάτι), αποσύρθηκε σε μια θερινή κατοικία που το όνομά της είναι Ερμαίο. Λίγο αργότερα, τρομοκρατημένος από τα νέα της σφαγής, σύρθηκε προς το λιακωτό που ήταν πολύ κοντά του και κρύφτηκε ανάμεσα στα παραπετάσματα που κρέμονταν από την πόρτα. Ένας στρατιώτης που έτρεχε πέρα- δώθε πρόσεξε τα πόδια του· τον αναγνώρισε που κρυβόταν · τον τράβηξε έξω και τον προσαγόρευσε αυτοκράτορα. Από εκεί τον οδήγησε στους συντρόφους του. Αυτοί τον μετέφεραν στο στρατόπεδο σκυθρωπό και περιδεή, ενώ το πλήθος που τον συναντούσε τον λυπόταν σα να επρόκειτο να πεθάνει (σα να ήταν μελλοθάνατος). Την άλλη μέρα ο Κλαύδιος ανακηρύχτηκε αυτοκράτορας.